

**BIOLOGISK MÅNGFALD VID
SWEROCKS ANLÄGGNING I KÅLLERED
RAPPORT FÖR 2017**

Rapport: Morgan Johansson

Onsala Biokonsult, 2018
Mejerivägen 11
439 36 Onsala

onsalabiokonsult@telia.com

Telefon: 0300 - 611 07
Mobil: 070 - 776 19 43

Kontaktinformation

Niklas Osvaldsson, Region & produktionschef,
Telefon: 031-86 76 60,
email: niklas.osvaldsson@swerock.se

Utförda åtgärder för biologisk mångfald 2017 vid Swerocks anläggning i Kålleröd

Verksamhetsområdet

Pilgrimsfalk

Även under 2017 häckade pilgrimsfalken vid sin klipphylla i bergtåkten. Resultatet av fyra lagda ägg blev i år två ungar, två hanner, som ringmärktes i ösregn den 4 juni. Och som brukligt försvann de från området någon gång i augusti.

En av de märkta falkungarna vid Kållerödståkten.

Blommor och bin

Slänten i den södra delen av tåkten som såddes 2014 har fortsatt visat goda resultat. Även ängsvädden har börjat etablera sig i området så nu är alla de arter som såddes in observerade här. Men i den östra slänten börjar framförallt alen få fäste. Ingen slåtter utfördes under året. En svedjebränning våren 2018 skulle vara fördelaktigt för att gynna de mer eftertraktade arterna.

Vid den anlagda grusbädden i den södra delen av detta område har de träd som beskuggade ytan tagits bort.

Nya avbaningsmassor som har lagts upp i den norra delen som en vall såddes in på senhösten 2017.

Fåglar

Fågelmätningen vid den södra delen av Sagsjön har flyttats upp till Risås backe. Detta för att den tidigare matningen har blivit vandaliserad ett flertal gånger. Nya informationsskyltar har satts upp. Vid matningen vid kontorsdelen har det gått åt omkring 20 säckar frön. Troligen hjälper rådjur till att tömma denna matning på frön.

Stenskvätta observerades i tåkten under häckningstid även i år nu med två par. Tyvärr kunde inga ungar konstateras i år heller men troligen görs det i alla fall häckningsförsök. Svart röstjärt observerades i omgivningarna men inga häckningar/ungar kunde konstateras.

Stigar

En överenskommelse med Mölndals kommun har resulterat i att de under vintern 2017/2018 ska anlägga spänger i de delar av stigarna där det är riktigt söligt att gå. Även en stege över befintligt stängsel ska anläggas.

Fem informationstavlor är uppsatta vid fågeltornet på västra sidan, vid parkeringen innan Sagsjövägen, mitt emot infarten till Sageredsvägen, vid gångtunneln vid Östra Lindomevägen och vid Risås backe.

Informationsskylten vid Sagsjön.

Sagsjön

Eftersom extra medel erhöles från Länsstyrelsen har ytterligare en del åtgärder kunnat göras i Sagsjöns västra del. Den tillskapade ön framför fågeltornet röjdes från småbuskar och vass som hade börjat etablera sig här. Täckduk av kokosfibrer lades ut för att försvåra växtligheten att åter etablera sig. Detta tillsammans med ca 20 kbm makadam som lades ut på ön för att ytterligare locka fåglar till ön kommer förhoppningsvis att gynna fågellivet. En koloni av skrattmåsar står högt upp på önskelistan.

Gungfly av vass med tillhörande rotfilt skars av och bogserades ut i sjön för att skapa ytterligare häckningsholmar. Ytterligare en häckningsholme skapades av de avdödade småträden som togs ner under 2016 vilka kördes ner i botten tillsammans med klippt vass. Antalet fåglar som under hösten använde sig av dessa tillskapade häckningsholmar som viloplats ger förhoppning om att dessa häckningsholmar inte kommer att stå obebodda kommande säsong.

Utsikt från det handikappanpassade fågeltornet på västra sidan av Sagsjön.

Den gräsytan som röjdes på småträden och en del buskar norr om det västra tornet klipptes en första gång under 2015 med slaghack. I augusti 2016 slogs ytan än en gång men denna gång med en slätterbalk och allt det klippta materialet tog bort. Detta hade redan gett en ökad mängd blommande örter sommaren 2017. Ytterligare slätter utfördes i slutet av augusti 2017.

Slåtter även under 2017 på gräsytan norr om tornet på den västra sidan av Sagsjön. Bild från innan slåtter.

Biholkar sattes upp i anslutning till den västra ängen under fågeltornet och en antal pluggplantor planterades under våren. Tyvärr blev de flesta ett offer för glupska sniglar. Sagsjöprojektet var ett av de två LONA-projekt som utsågs som ett "gott exempel" av Naturvårdsverket.

Förslag till åtgärder 2018

Täkten

Blommor och bin

Nya avbaningsmassor har lagts upp i den nordöstra delen av täkten vilka man behöver så in under tidig vår. Det skulle vara fördelaktigt att bränna tidigare sådda ej slagna delar då delar av dessa har börjat bli lite högvuxna. Den södra delen slogs under 2016 men ej under 2017 vilket medfört att på delar av denna har en del sly vuxit upp.

Pilgrimsfalk

Det skulle vara bra att planera var man skapar en ny klipphylla för falkarna om den nuvarande kommer att påverkas av fortsatt drift då det tar lite tid för falkarna att nyetablera sig vid en ny klipphylla. Vid en förlängning av täkttillstånd kommer detta med stor sannolikhet kräva en färdigställd alternativ boplats för falkarna. Denna bör vara i ett någorlunda ostört läge, det vill säga ingen eller mycket liten verksamhet **ovanför** klipphyllan. Det bör också planteras träd/buskar som skydd på ovansidan så

snart som möjligt så att dessa får en chans att hinna etablera sig och bilda en vegetativ skärm mot den verksamheten som eventuellt kommer att fortgå ovanför klipphyllan.

Sagsjön

Fåglar

Vattenmiljön på den östra sidan av Sagsjön södra delen där en större ö skapade har sedan arbetet utfördes börjat växa igen med vattenpest och nate troligen för att det rördes upp en massa sediment. Lämpligt att under sensommaren/tidig höst slå vegetationen i vattnet och lägga upp den på ön samt ta ner växtligheten på delar av ön för att skapa bra häckningsplatser för fågel. Men det är då viktigt att även bevara större ytor med vass.

Längs med den sedan tidigare strandlinjen på nordöstra sidan av Sagsjön behöver röjas igen. Men vid en förlängning av täkt-tillståndet kommer detta troligen att ske i samband med anläggning av reningsdammar.

Även på östra sidan av Sagsjön skulle man med fördel kunna anlägga häckningsholmar.

Insekter och floran

Biholkar har redan satts upp i anslutning till fågeltornet på västra sidan. Under kommande år skulle man kunna lägga upp någon eller ett par grushögar för vildbin på västra ängen. På detta enkla sätt kan man på ett enkelt sätt gynna inte bara bin utan även andra steklar. Då försöket med pluggplantor inte slog så väl ut skulle man kunna antingen driva upp plantor så att de blir kraftigare och tåligare innan utplantering eller så in ängsväxter punktvis genom att riva upp grässvålen på mindre ytor innan sådd.

Stigar

Efter att spänger har anlagts är det nu möjligt att gå runt hela Sagsjöområdet. I skogen söder om Sagsjön och öster om kriminalvårdsanstalten finns redan befintliga stigar, om än svårframkomliga ställvis, vilka skulle kunna röjas och skyltas upp. På så sätt skulle man kunna knyta ihop Liveredsområdet och Sagsjöområdet med strövområdet vid Isaks mosse. Detta skulle kunna ske i **samarbete med Mölndal stad**, tekniska förvaltningen som sagt sig möjligen vara intresserade av detta under kommande år. Trots påstötningar har ingen kontakt knutits med ansvarig på kommunen.